



Paattisten
kirkko





🕯️ Oma kirkko. Maakylän väki on halki vuosisatojen halunnut oman seurakunnan ja pyhäkön. On uhrattu varoja. On rakennettu ja korjattu ja rakennettu taas.

On ollut tärkeää päästä sanomaan: "Tämä on meidän." Tämä on meidän oma paikkamme, missä me maan eläjät hiljennymme Luojamme edessä. Omannäköinen. Omankokoinen. Kotikirkko.

Kolmas pyhäkkö

🕯️ Paattisten puukirkko sijaitsee loivalla mäellä peltoaukeiden ja asutuksen keskellä. Kirkon vieritse kaartelee kaksi ikivanhaa kulkureittiä: eteläpuolella joki savisessa uomassaan, pohjoispuolella tie Turusta sisämaahan. Maarian pitäjän Paattinen tunnetaan asiakirjoissa jo 1359. Mäelle rakennettiin saarnahuone 1580-luvulla. Samalle paikalle tehtiin uusi

punamullattu kirkko 1787. Nykyinen, jykevälle kivijalalle rakennettu puukirkko vihittiin 1909.

Suomi nousee

🕯️ 1900-luvun alussa elettiin tsaarinajan venäläistämisy vuosia. Suomalaisten kansallistunto voimistui, samoin työväenaate sivistysrienteineen. Paattisilla aate sytytti, ja uusi kirkkokin sai naapurikseen työväentalon.

Kaupungeissa kivi, tiili ja teräs syrjäyttivät puun rakennusaineiksenä.



Puisten maalaiskirkkojen rakentaminen sallittiin kustannussyistä. Ajan ihanteiden mukaan ne sopivat ympäristöönsä. Myös kansanomainen "maalaisrahvaan rakennustapa" oli alkanut kiehtoa arkkitehteja.

Kellot peltokankarille

☛ Valkoinen kellotapuli kohoaa maamerkinä matalan asutuksen keskellä. Kaksikerroksisen alaosan päällä on kahdeksankul-

mainen kellohuone. Uusgoottilaisen tapulin rakensi tunnettu kirkonrakentaja Mikael Piimänen vuonna 1813, joten se on nykyistä kirkkoa vanhempi. Se korjattiin nykymuotoonsa 1892. Piimäsen hirsirunko on säilynyt uuden kuoren alla.

Tapulin suuri kello valettiin Tukholmassa 1764. Kelloon kaiverrettiin Maarian kirkkoherran, Pehr Kalmin nimi. Hän oli ajan kansainvälisesti tunnetuin suomalainen, tutkimusmatkailija, luonnontieteilijä ja talousopin professori. Kaiverruksen mukaan "KELLO PELTO KANKARILLE" antaa kaiun korville Jumalan kunniaksi ja "AJALL TÄLL JA TULEVALLA AUTUDEXI SIELULLE".

Pienempi kello hankittiin 1802, mutta se halkesi ja valettiin uudelleen 1823. Nykyinen pieni kello on vuodelta 1990.

Viimeinen vuorokausi

☛ Valo virtaa ikkunoista vaalein värein maalattuun kirkkoon. Alttaritaulu on

tumma. Siinä Jeesus on polvistunut suuren kiven ääreen. Hänellä on edessään elämänsä viimeinen vuorokausi. Ylhäältä lankeaa valo ahdistuksen keskelle.

Alttaritaulu on taiteilija Vihtori Ylisen vuonna 1920 tekemä jäljennös saksalaisen Ludwig von Hofmannin tunnetusta teoksesta Kristus Getsemanessa. Teos on maalattu kankaalle öljyväreillä.



Sakastin seinällä on lukkari Juha Mikonpojan öljymaalaus "Ylösnousemus" vuodelta 1732.

Tuonpuoleisen säteily

✚ Alttaritaulun kehyses-
sä sinkoilevat kultaiset
säteet. Saarnatuolin taka-
seinällä sädehtii risti. Lehte-
reiden rintamuksessa tähdet
tuikkivat orjantappuroiden,
ruusujen ja enkelien keskel-
lä. Katon viistokulmissa sä-
teilevät suuret tähdet. Ylinnä
pyramidimainen holvi täyttyy
säteilystä. Säteiden sininen
väri tuntuu kertovan, että ne
eivät tule tästä maailmasta.

Kirkon koristemaalaukset
ovat art nouveau -tyyliä. Ne
muistuttavat 1905 valmistu-
neen Turun Mikaelinkirkon
maalauksia. 1950-luvulla re-
montin yhteydessä alttarike-
hys ja lehterimaa-laukset pei-
tettiin halltex- ja kovalevyillä.
Kuvat kuten muukin kirkko
entistettiin alkuperäiseen
asuunsa 1983.

Kuningas ristillä

✚ Sakastin oven yllä riippuu
krusifiksi. Orjantappuroin
kruunattu Jeesus on naulittu
ristiin käsistään ja jaloistaan.
Keihäällä kylkeen pistetty
haava vuotaa. Lyhyt poimu-



tettu lannevaate peittää kehoa.
Ristiinnaulitun yläpuolella lukee
INRI, Iesus Nazarenus Rex lu-
daeorum: Jeesus Nasaretilai-
nen, juutalaisten kuningas.

Keskiajan lopulla valmistettu
krusifiksi lienee hankittu Paattis-
ten ensimmäiseen pyhäkköön.
Seuraavassa kirkossa se riippuu
ainakin 1840-luvulla sakariston
oven yllä. Koivupuinen krusifiksi
on kotimaista työtä.

Aika kuluu

✚ Arvopaikalla alttarin vieressä
seisoo empiretyylinen kaappi-
kello. Se sivuutti vuonna 1826
saarnatuolin aikavahdin, tiima-
lasin. 1600-luvulta lähtien





pappia oli kielletty saarnaamasta yli tuntia. Kaappikello ostettiin rahoilla, jotka jäivät yli uuden kirkonkellon hankinnasta. Kirkon sisustus on suurelta osin peräisin edellisestä kirkokorakennuksesta.

Kruunut pään yllä

☪ Jouluaamuna ja kiirastorstai-iltana sytytetään kirkon kattokruunujen kynttilät. Sivukäytävien yläpuolella kahta messinkikruunua koristavat kaksipäinen kotka ja simpukanmuotoiset talivadit. Kruunut on hankittu 1730. Kolmannessa kruunussa levittää lintu siipiään ja talivadit ovat ruusukkeita. Valaisin on vuodelta 1723.

Keskikäytävän yllä välkehtii kolme kristallikruunua. Lähinnä alttaria on italialaisyhtäläinen 1800-luvun lopulla valmistettu kruunu. Sen lahjoitti Josefina Isotalo-Kreivilä vuonna 1933.

Urkulehterin lähellä riippuu böömiläistyylinen kattokruunu, jossa on 12 kynttilää. Lahjoittaja oli entinen talollinen Kalle Yli-Alho vuonna 1911.

Keskimmäisen, empiretyylisen valaisimen lahjoitti Paatisten kappelin nuorisoyhdistys 1840. Nuoret kantoivat kristalleja helisevän kruunun Turusta korenoilla, jotta se ei olisi särkynyt kuoppaisella maantielillä.

Romanttiset urut

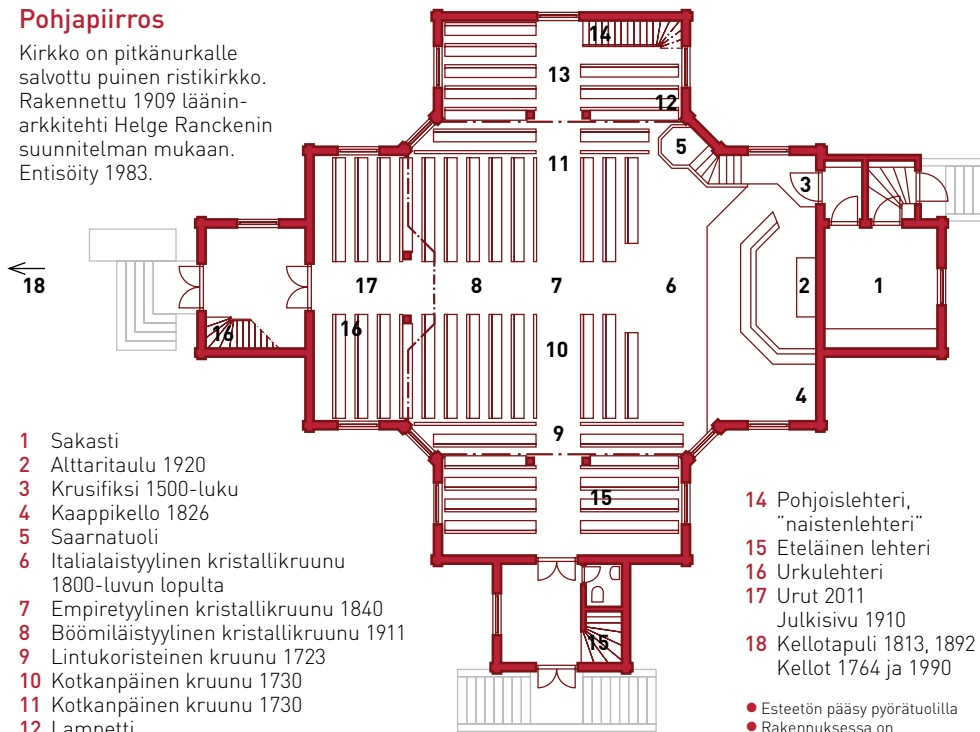
☪ Urkujen julkisivun valkoiset kehykset ja sinkkipillit piilottavat taakseen 862 pilliä. Keväällä 2011 kirkko sai uuden, Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy:n valmistaman soittimen. Romanttistyylinen julkisivu on peräisin kirkon ensimmäisistä, B.A. Thulinin rakentamista uruista vuodelta 1910.





Pohjapiirros

Kirkko on pitkänurkalle salvottu puinen ristikirkko. Rakennettu 1909 läänin-arkkitehti Helge Ranckenin suunnitelman mukaan. Entisöity 1983.



- 1 Sakasti
- 2 Alttaritaulu 1920
- 3 Krusifiksi 1500-luku
- 4 Kaappikello 1826
- 5 Saarnatuoli
- 6 Italialaistyylinen kristallikruunu 1800-luvun lopulta
- 7 Empiretyylinen kristallikruunu 1840
- 8 Böömiläistyylinen kristallikruunu 1911
- 9 Lintukoristeinen kruunu 1723
- 10 Kotkanpäinen kruunu 1730
- 11 Kotkanpäinen kruunu 1730
- 12 Lampetti
- 13 Kirkkolaiva 1744

- 14 Pohjoislehteri, "naistenlehteri"
- 15 Eteläinen lehteri
- 16 Urkulehteri
- 17 Urut 2011
- 18 Julkisivu 1910
- 18 Kellotapuli 1813, 1892
Kellot 1764 ja 1990

- Esteetön pääsy pyörätuolilla
- Rakennuksessa on induktiosilmukka



Paattisten
seurakunta

Paattisten kirkko

Paattistentie 847, 20400 Turku

Lue lisää Paattisten kirkosta:
www.turunseurakunnat.fi